

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۵ شنبه ۱۴ آذر ماه ۱۳۳۴

و جواب آقای نخست وزیر

فهرست مطالب:

۱) تصویب صورت مجلس	۵) اخذ رای و تصویب گزارش مربوط به پرداخت صد و دوازده میلیون و پانصد هزار ریال اقساط مطالبات هیئت عمرانی بین المللی امریکا در ایران
۲) تقدیم یک فقره سؤال بوسیله آقای مهندس صدقیانی	۶) شور دوم و تصویب گزارش کمیسیون فرهنگ
۳) بیانات قبل از دستور بانو هاجر تربیت و آقایان: دکتر بقائی یزدی - رسول پرویزی	۷) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه .
۴) سؤال آقای معتمدی راجع به سد کسک داش	

مجلس ساعت نه و بیست دقیقه صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید.

مردوخ - نامه ایست از بازرگانان پاوه رسیده که

۱- تصویب صورت جلسه قبل

تقدیم میشود.

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

رئیس - آقای مهندس معینی زند
مهندس معینی زند - دو نامه یکی از طرف کارمندان دارائی همدان و یکی از طرف کارمندان شهرداری کبوتر آهنگ مربوط بوضع استخدامی و اعتراضی بلاوجه استخدام رسیده که تقدیم مقام ریاست میکنم.

غائبین با اجازه - آقایان: حاذقی - طهماسبی - بانو دکتر پارسای - شکیبای نوبری - ایلخان - مجد - دکتر امین - موسوی کبیری - کلاتر هرمزی - دکتر سام - مهرزاد - رجائی - دکتر مهدی زاده - مرتضوی - دهبیم - ریگی - دکتر خطیبی - زهتاب فرد.

رئیس - آقای فولادوند.
فولادوند - دو عرضیه بزرگ تلگراف است از اهالی الیکودرز که بمجلس تقدیم شده است تلگراف راجع به شکایاتی است که قسمتی از دهات الیکودرز را میخواهند از این شهرستان منتزع بکنند تقدیم مقام ریاست میشود.
رئیس - آقای صائب ..

غائبین بی اجازه - آقایان: دکتر اسدی - مهندس عدلی - دکتر مصباح زاده - فیصلی - رامبد - حبیبی - بالاخانلو.

صائب - شکایاتی است توسط کارگران کارخانه

رئیس - راجع بصورت جلسه قبل نظری هست ؟
(اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود . آقای مردوخ .

شهرضا - اتحاد شهرضا - و کارمندان رسیده که تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس - آقای کهزاد البرزی.

کهزاد البرزی - دوقدره شکایت از مسجد سلیمان رسیده که عیناً تقدیم میشود.

۲ - تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای مهندس صدقیانی

رئیس - آقای مهندس صدقیانی.

مهندس صدقیانی - سؤالی مربوط به شکایت کشاورزان و خرده مالکین قریه بیستون مبنی بر اینکه انجمن آثار ملی و اداره باستانشناسی از هر گونه اقدام به آبادانی محل بعثت وجود نقش داریوش در بیستون جلوگیری مینمایند از وزارت فرهنگ است که تقدیم میشود.

رئیس - آقای حکمت یزدی.

حکمت یزدی - نامه ایست که به بنده رسیده تقدیم مقام ریاست میشود.

۳ - بیانات قبل از دستور: بانو هاجر تربیت آقایان: دکتر بقائی یزدی - پرویزی

رئیس - خیرم تربیت بفرمائید.

بانو هاجر تربیت - چون بنده نماینده فرهنگیان هستم و علاقه کاملی به پیشرفت فرهنگ میان عموم طبقات بخصوص دردهات و روستاها دارم و مخصوصاً بانجام اصول لوایح ششگانه شاه و ملت علاقمند بوده اشتیاق وافری دارم که هر چه زودتر در این زمینه قدمهای سریع برداشته شود و اقدامات اساسی بعمل آید لذا میخواهم در این باره شمه ای بعرض نمایندگان محترم برسانم.

همه میدانیم که مخصوصاً در این دؤسال اخیر تحول بزرگی با اراده شاهنشاه بزرگ ما در کشور ما ایجاد شده که هر چه تاریخ را ورق بزیم هیچگونه شابهتی با تحولاتیکه در ادوار گذشته در کشور ما پدید آمده ندارد. مقتضیات زمان و وضع کنونی کشور ما چنین ایجاب میکند که طبق منویات ملوکانه هر چه زودتر این تحول بشمر برسد (صحیح است)

بنده موقعی که دو بر نامه دولت صحبت کردم اگر در خاطر آقایان باشد باین قسمت اشارم کردم که نقشه اصلی این تحول مترقیانه بدست مبارک اعلیحضرت همایونی

ترسیم شده است مخصوصاً از دردت جناب آقای علم تقاضا کردم که توجه فرمایند هر چه زود تر شقوق و فروع این نقشه ها در چهار چوب لوایح اصلاحی ششگانه کشیده شود. از روی دقت و بصیرت بموقع اجرا در آید تا فرصت از دست نرود مخصوصاً متذکر شده بودم که عملی شدن و بشمر رسیدن این اصلاحات در گرو سه چیز عمده است اول داشتن نقشه های صحیح و مرتب و دوم داشتن تشکیلات صحیح و سوم يك قانون استخدام عادلانه است که مشوق مجربان این اصلاحات بوده و هر کسی بنوبه خود در انجام آنها احساس مسئولیتی بکند.

اما متأسفانه باید عرض کنم که هنوز هم در بعضی قسمتها بخصوص فرهنگ نقشه های صحیح و اساسی طرح نشده و با اگر شده باشد صحیح اجرا نمیشود نقشه های صحیح آن نقشه هائی است که در آن احتیاجات کشور و مقتضیات زمان توأم منظور شود و در اجرای آنها الاهم فالاهم کاملاً مراعات شده باشد.

روزی یکشنبه خبری که در روزنامه اطلاعات درج شده بود مرا وادار نمود که در این باره مختصری بعرض نمایندگان محترم برسانم و آن خبر اینست:

« نه میلیون اعتبار بر نامه های تحقیقاتی دانشکده ادبیات تأمین شد بطوری که خبرنگار ما اطلاع میدهد سازمان برنامه مبلغ ۹ میلیون تومان اعتبار جهت اجرای برنامه تحقیقاتی پنجساله در اختیار دانشکده ادبیات قرار داده است که این مبلغ صرف کار های تحقیقاتی و علمی مؤسسات تابعه دانشکده ادبیات شود خبرنگار ما مینویسد دانشکده ادبیات طی نامه ای سه میلیون تومان اعتبار اضافی تقاضا کرده است . »

بنده از خواندن این خبر نه تنها بسیار متعجب شدم بلکه تأثیری برای بنده عارض شد برای اینکه همه میدانیم که امروز طبق لوایح اصلاحی ششگانه گروه از جوانان برومند ما برای انجام خدمت سپاهی دانش به دهات و روستاها اعزام میشوند و با فقدان همه گونه وسائل و ابزار میگردند و این جوانان در مقابل این مشکلات از پا نشسته آستین ها را بالا میزنند روستائیان را بکمک میطلبند خشت میزنند و مدارس دواطفاً سه اطفاً میسازند که مخارج هر يك از آنها از ۵۰۰ تومان تجاوز نمیکند آیا همه شما با بنده هم عقیده نیستید اگر در سازمان برنامه

چنین وجهی و چنین اعتباری موجود بوده چرا این اعتبار در درجه اول بمصرف ساختمان دبستانها در روستاها ترسیده با همین مبلغ ۹ میلیون تومان اگر مأخذ را ۵۰۰ تومان بگیریم در ۱۸ هزار دهکده میشد دبستان ساخت و اگر مأخذ را ۱۰۰۰ تومان بگیریم که مدارس قدری محکم و سه اطفاً شود لااقل میشد در ۹۰۰۰ دهکده دبستان ساخت و برای خدمت سپاهیان دانش آماده نمود.

شاید بعضی از آقایان این طور تصور نمایند که بنده منکر دانش و دانش پژوهی و تحقیقات ادسی هستم اما حضورتان عرض میکنم که بنده در مکتب یکی از محققین و دانشمندان ایران مرحوم تربیت پرورش یافته ام که هفت دوره در زیر این گنبد نشسته و نماینده مجلس بوده صبح علی الطلوع در کتابخانه مجلس حاضر میشد (دکتر شفیع امین - خدارحمتش کند) و تمام کتب خطی که برای مجلس خریداری میشد تحت نظری بوده چه بسا در سر يك کتاب که آیا این نسخه منحصر بفرد است و یا نسخه های دیگری هم موجود است و مطلب و نویسنده کیست روزها تحقیقاتی میکرد و برایگان باین بارگاه ملت خدمت مینمود و غیر از مقرر ۳۰ تومان ماهیانه حتی یکبار بفکرش خطور نمیکرد که دیناری حق الزحمه ای برای خود قائل شود و چنین مردان بزرگ و وارسته ای در این کشور زیاد بوده و هستند در دوبروان شعر و ادبا و فضلاء بزرگ ایران مانند فردوسی سعدی حافظ خیام نظامی مولوی ابن سینا حکیم ذکریا رازی و سایرین که در پهای شمع و ویه سوزی نشسته چنین آثار گرانبهائی برای ما یادگار گذاشته اند که باعث سربلندی و افتخار ما است و دروغ از ما اعقاب و احفاد آنان که با این همه وسائل راحت زندگی برای تفسیر مطالب و حاشیه نویسی بر آثار آنان میلیونها مطالبه میکنیم خداوند را شاهد میگیرم بنده تمام دانشمندان و کسانی که در راه پیشرفت دانش و گسترش ادبیات ما کوشش میکنند نهایت احترام قائل هستم و ابداً بخیل نیستم که آنها نیز از این خوان گسترده سهمی ببرند ولی معتقد هستم که اگر در بیت المال ما در خزانه کشور ما اعتباری موجود است آن اعتبار امروز در درجه اول برای انجام اصلاحات ضروری برسد همان اندازه که مفاخر ادبی ما باعث افتخار ما است بهمان اندازه بلکه بیشتر بی سواد بودن هفتاد و پنج درصد از اهالی کشور ماباعت سرافکنندگی

مادر جهان امروز است بهمین علت بوده که شاهنشاه بزرگوار ما امر مبارزه با بیسوادی را با تشکیل سپاهیان دانش حل نموده و دستور اکید صادر فرموده اند هر چه زود تر این امر توسعه پیدا کند.

بنده باز بر میگردد بر سر مطلب اولی که اگر این خبر صحیح باشد نه در تقاضای این اعتبار و نه در تصویب این اعتبار نه تنها کوچکترین سوء نیتی نبوده بلکه مقصد و هدف خدمت بادیات ایران بوده ولی متأسفانه بعثت نبودن نقشه های اصلاحی صحیح درست تشخیص داده نشده است که در امر اصلاحات الاهم فالاهم را مراعات نمایند و این يك نمونه شاهد و بارز این حقیقت است این سازمانهای متعدد این دولت اندر دولتها دیگر امروز با احتیاجات کشور مطابقت ندارد نمایندگان محترم همکاران عزیز از شما تقاضا میکنم نه تنها تقاضا میکنم بلکه شمارا بخوانند سوگند باد میدهم بیائید دولت و نمایندگان مجلس که هر دو خدامین شاه و ملت و همین هستیم سعی و همت کنیم این تشکیلات اندر تشکیلات در کشور ما ازین برود این بیت المال مملکت يك جا و باصلاح يك کاسه شود دولت و نمایندگان از روی بصیرت از آنچه که خزانه کشور دارد آگاه شوند و آن وجوه را از روی نقشه های صحیح در انجام لوایح اصلاحی ششگانه و تأمین رفاه و آسایش هم میهنان و تعالی کشور ما بمصرف برسانند.

تصور بفرمائید که این نا بسامانی ها مربوط باین سالهای اخیر است تقریباً در اوایل دوره اول برنامه بود که ماجمیت شورای زنان قرار گذاشتیم که چند کلاس اکابر برای بانوان دائر کنیم و از وزارت فرهنگ کمک خواستیم بما گفتند بروید بودجه را بر آورد کنید ما با کمال اختصار برای این چند مدرسه سالیانه صد هزار تومان خواستیم و درخواست کردیم که این اعتبار سال بعد دو برابر شود و سال دیگر سه برابر بهمین ترتیب پیش برود که برای زنان کلاسهای مبارزه با بیسوادی دائر شود متأسفانه جوابی که ما شنیدیم این بود که اعتبار نداریم ما بهمان شش، هفت کلاس که خودمان دائر کرده بودیم قناعت کردیم متأسفانه آنسال که تمام شد در اول سال آئینده با یکی از آقایانی که رابط بین سازمان برنامه و فرهنگ بوده این درد دل را کردیم و ایشان باخنده به

من گفتند که در همان سال گذشته چهار میلیون تومان اضافه اعتبار در وزارت فرهنگ بوده که این چهار میلیون تومان به سازمان برنامه بر کشت داده شده که محل مصرف ندارد همین مطلب مرا برانگیخت که در همان سال در روزنامه اطلاعات در این باره شرحی بنویسد آقایان ما برای این تلاش میکنیم که البته بیسوادى را که میدانیم آن هفتاد و پنج درصدی که در کشور ما است از مردها و زنها

رئیس - خانم تربیت وقت شما تمام شد.

دکتر بقائی یزدی - بنده پنج دقیقه از وقت خودم را خدمتتان میدهم.

بانو تربیت - متشکرم، اگر شما مراجعه بکنید متأسفانه طبق آماری که وزارت فرهنگ داده از هزار نفر زن فقط دوفتر با سواد داریم. انشاء الله امیدوارم که بعد ها باین مورد توجه بیشتری بشود. يك مورد دیگری

که میخواهم عرض کنم اگر مطالعه فرموده باشید شب در روزنامه خبری بود که یونسکو قرار گذاشته در ده سال آینده کمک های خود را اختصاص بمبارزه با بیسوادی در کشور های توسعه نیافته بدهد که در هر کشور یک چهارم این مخارج را عهده دار خواهد شد. یونسکو سالهای درازی است که بکشور ما اعتباراتی میدهد همه آقایان مسبق هستند متأسفانه شاید نصف این مبلغ بمصرف مبارزه با بیسوادی نرسیده، آقایان نمایندگان

باور کنید اگر آقایانی را مأمور کنید که بروند باین حسابها برسند شاید بیشتر این پولها بمصرف تحقیقات ادبی رسیده است. خبر دیشب یونسکو این بود لابد اغلب آقایان قرائت فرموده اند که در تمام دنیا هفتصد میلیون نفر یا بیشتر بیسواد هست که اینها اغلب در ممالک توسعه نیافته هستند و اغلب آنها راهم زنان تشکیل میدهند. تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل. البته تمام کشورهای

توسعه نیافته بدردمای مبتلا بودند که زنها بهمان اندازه مردها نمیتوانستند از فرهنگ سهمی داشته باشند و آنوقت یونسکو مخصوصاً اشاره کرده بود که از این تاریخ به بعد در مدت ده سال تمام اعتبارات یونسکو تنها بمصرف مبارزه با بیسوادی در کشورهای توسعه نیافته خواهد رسید اگر این کشورها خودشان مبالغه گذاشته

باشند حتی یونسکو هم يك چهارم این مبلغ را عهده دار خواهد شد بنده استدعا میکنم از آقایان چون فرهنگی هستم میتوانم به اطمینان حضور آقایان عرض کنم بزرگترین درد یا بزرگترین مبتلا به ما همان عدم سواد در کشور ما است و این مبارزه با بیسوادی که اعلیحضرت همایونی در لوائح اصلاحی ششگانه گذاشته اند حتماً باید نمایندگان مجلس، دولت و اهالی همه دست بدست هم بدهند و باید در این مطلب منتهی درجه کوشش را بفرمایند امیدوار هستم که انشاء الله دولت هم گواينکه نماینده ای از دولت در جلسه حضور ندارند باین عرایض بنده مخصوصاً توجه بفرمایند که این وجوه خزانه مملکت حتماً در درجه اول باید برای بستر رساندن انقلاب شاهانه و تأمین وجوه و اعتبار مربوط باین مواد ششگانه باشد بنده دیگر عرضی ندارم. (احسن).

رئیس - آقای دکتر بقائی یزدی.

دکتر بقائی یزدی - با کسب اجازه از حضور نمایندگان محترم بنده امروز عرض طولانی نداشتم چند کلمه میخواستم بگویم یکی از خودمان یکی از کن چهارم گفت تو چون خود کنی اختر خوشی را بد مدار از فلک چشم نیک اختری را. این عرایض بنده را قبلاً قرار بود جناب آقای حسینی که سمت فضیلت و موسفیدی نسبت به بنده دارند بفرمایند بعد مثل این که وقتشان را قبلاً تفویض کردند به آقایان بتلاص جارت میکنم و این استدعا را از حضور همکاران عزیز میکنم چون وقتی کسی آمد اینجا برای ایراد نطق قبل از دستور بفرعون که باشد در ردلی دارد یا حرفی دارد حالا اعم از اینکه جنبه عمومی داشته باشد یا مربوط بحوزه انتخابیه اش باشد در هر صورت باید نمایندگان محترم و همکاران عزیز توجه بفرمایند ولی متأسفانه اغلب باهم صحبت میفرمایند، نامه مینویسند اصلاح بند تسبیح میفرمایند در دل های راهرو را اینجا میکنند،

این بی توجهی باعث میشود که دیگران هم اصولاً به این مطالب توجه نکنند. آقایان هیئت دولت امروز که بحمد الله هیچکدام تشریف نیاوردند (در این موقع آقای نخست وزیر و معاون وزارت دارائی وارد تالار جلسه شدند) (چند نفر از نمایندگان - آقای نخست وزیر تشریف آوردند) آقایان نمایندگان غرض از تشریف فرمائی آقایان این است که

بغیر از اموری که در دستور قرار دارد موقمی که وکیل قبل از دستور صحبت میکند بعرایض توجه شود هم نمایندگان مجلس تأیید بفرمایند و هم هیئت محترم دولت توجیهی بکنند و بعداً اگر لازم است مورد رسیدگی قرار بدهند، بدبختانه گاهی می بینیم که آقایان هنگام سخنرانی رفقایشان یا میشوند و نزد آقایان اعضاء هیئت محترم دولت می نشینند و حرفهائی را که بایستی در اطاق کارشان زده شود و یا در سرسرا گفته شود در جلسه علنی مجلس موقمی که يك نماینده دارد نطق قبل از دستور میکنند و نند شروع میکنند بصحبت کردن، اینها رویهمرفته يك نوع بی توجهی تلقی میشود، حتی دیدم این جریان از نظر روزنامهها مکتوم نمانده وانتقاد شدید کرده اند از این قسمت، نتیجه این میشود وقتی ما بحرفهائی خودمان توجیه نکنیم ارباب جراید و مطبوعات هم توجه نمیکنند، هر گوشه که جنبه انتقاد داشته باشد و بدر فکاهی بخورد می چسبند و بقیه اش را اول میکنند (صحیح است) و در روزنامه های بزرگ عصر

می بینیم گاهی يك نماینده آمده درد های اساسی ناحیه خودش یا درد های اساسی که مبتلا به کشور است اینجا بیان کرده ولی فقط دوسه کلمه يك چیز خیلی سطحی در روزنامه منعکس کرده اند (صحیح است) ولی مطالب مربوط بیک شرکت یا امیدانم روغن نباتی فلان راده ستون یا نازده ستون در اطرافش قلمفرسائی شده است (فولادوند - توش پول است) خوب اشکالی ندارد اگر در عالم همکاری باشد،

اگر آقایان رکن چهارم مشروطیت هستند باید با یکی دیگر از ارکان اساسی مشروطیت لطف بیشتری داشته باشند چون اگر بنا باشد ما يك حرفی اینجا بزنیم خودمان توجه نکنیم، هیئت دولت هم خوب بگوششان نرسد و کسانی که در بیرون مشغول آن اعمال هستند از طریق روزنامهها درك نکنند که مجلس متوجه اعمال آنها هست تمام حرفها باد هوا شده و بی اثر است و لزومی ندارد که کسی خودش را اینجا زحمت بدهد دفعه قبل سخنان آقای معتمدی، آقای صائب در مورد ورشکستگی کارخانجات اصفهان، سوء استفاده ها، حیف و میل های آنها تمام برسبیل در ردل نبود، يك خطاری بود بکسانی که خزانه مملکت را در دست دارند، پول مردم در دستشان است، حاتم بخشی میکنند کارهای بیجائی تا بجا حال کرده اند حداقل این حرفها

يك بار بگوششان برسد که بعدها نکنند، خوب اگر در روزنامه منعکس نشود کسی این مطالب را با ناهمینطوری ابلاغ نمیکند آنها هم بی توجه میگرددند و همینطور شاید بخواهند با عاملان ادامه بدهند (ریکی - صورت آکپی بدهید) برایش پول بدهیم بدبختی این است که ما خرج تبلیغات نداریم، آنها نیکه دارند پول در اختیارشان هست میدهند. مسئله دیگر موضوع لایحه استخدام است که بدبختی است وقتی در دستور قرار گرفت روی جزء جزئی بحث خواهد شد و نمایندگان رویش صحبت خواهند کرد ولی مسئله این است که يك عده ای در خارج مشغول تحریک هستند و می خواهند از این موقعیت بهره برداری کنند و از هان عمومی را منحرف کنند تردیدی نیست که از هر قانونی حتی قانون الهی يك اقلیتی ناراضی هستند مجلس سعی خواهد کرد این اقلیت تاحد ممکن کم بشود و این اقلیت هم کسانی باشند که تا بحال کمال استفاده راحتی بیش از حق خودشان از دستگاه دولت کرده اند مسلم در حق کارمند روز مزد ظلم نخواهد شد مسلم تجربه کارمندان مقدم بر تحصیلات قرار خواهد گرفت این کشور بیشتر از تخصص به تجربه نیاز دارد (صحیح است) اینجا جای نگرانی نیست منتهی يك عده ای بودند در مسیر این زمان و در يك آشفتگی های خاصی بوده اند که يك پست هائی را بوجود آورده اند و بعضی هایش را هم اسم انتفاعی رویش گذاشته اند در صورتیکه شاید انتفاعی نباشد و حقوقهای کزاف گرفته اند این مسائل موجب ناراحتی مردم شده است بدبختی است تا عدالت مستقر نشود و تا مساوات کامل نباشد نمیشود همه راضی باشند و اینها را بنظر من این مجلس اصلاح خواهد کرد تا مساوات و عدالت نباشد تا برای کار مساوی مزد مساوی مستقر نشود مجال و متمتع است که این لایحه از مجلس بگذرد (صحیح است) این جای تردید نیست بنده دیگر عرضی ندارم اگر وقتی هست دوسه دقیقه به جناب سرهنگ ملکراده می دهم.

رئیس - آقای سرهنگ ملک زاده بفرمائید.

ملک زاده آملی - با عرض تشکر از جناب آقای کتر بقائی که چند دقیقه از وقتشان را به بنده مرحمت فرمودند عرض امروز بنده طبق معمول خیلی مختصر و کوتاه در مورد محصول برنج شمال

است خانها و آقایان نمایندگان محترم استحضار دارند که امسال در مازندران و گیلان مقدار زیادی برنج مازاد بر مصرف موجود است که تنها در شهرستان آمل متجاوز از ۸۰ هزار تن مازاد دارند (ریگی - بفرستید زاهدان) که این مازاد در حال حاضر در دست دهقانان و کشاورزان زحمتکش شمال مانده است این کشاورزان طبق معمول هر ساله ما محتاج زندگی خودشان را بطور نسیه فراهم می کنند و در این موقع که بایستی دسترنج خودشان را بفروشند و قروض خودشان را بپردازند متأسفانه بازار فروش وجود ندارد و همه در حال نگرانی و اضطراب بسر میبرند بنده از جناب آقای نخست وزیر که خوشبختانه امروز تشریف دارند تمنی میکنم با توجه بگزارشی که جناب آقای دکتر بابک استاندار مازندران که یکماه قبل در اینمورد بوزارت اقتصاد ملی داده اند در مورد خرید مازاد برنج شمال توجه مخصوصی مبذول بفرمایند تا این طبقه زحمتکش مخصوصاً کشاورزان آمل که جزم محصول برنج زراعت دیگری ندارند بمراحم عالیه دولت امیدوار شوند و از ناراحتی فعلی خارج شوند خیلی متشکرم.

رئیس - آقای رسول پرویزی بفرمائید.

رسول پرویزی - از همکاران عزیزم عذر میخواهم که وقتشان را تضییع میکنم امسال داشتیم که کم صحبت کنم ولی گرفتاریهای منطقه ای بود که مجبورم کرد بیام و در میان بگذارم بکمتره اینجا گفته شد که عموم نمایندگان متعلق بسرتاسر مملکت هستند ولی اوضاع اقلیمی و جوی طوری هست که بعلت گسترش مملکت ناچار می باید در منطقه را اینجا با نمایندگان ملت در میان گذاشت یک روز نمایندگان محترم مازندران فریاد میکردند که در مازندران سیل آمده من در کرسی خودم که نشسته بودم خدا یا می کردم که کاشکی یک مقدارش در جنوب آمده بود عرض میکنم ۵ سال تمام در حوزه فرمانداری بنادر جنوب در این نوار مرزی باران نبارید بقول شیخ اجل چنان قحط سالی شد اندر دمشق که باران فراموش کردند عشق عشق که سهل است زندگی عادی روزمره شان راهم فراموش کردند کار بدبختی مردمی که در جنگ هرات و در جنگ اول بین المللی صدای گلوله شان حتی در روزنامه های اروپائی می پیچید فرزندان و نواده های

که سخن باینجا رسید باید تشکر مردم جنوب را از قلع و قمع بانیان غائله جنوب بعرض برسام مرض مزمن جنوب تفنگ بود جماعتی هنوز از یاد نبرده که قرن بیستم هست و درین قرن اصول و مقررات تازه ای بردنیا و از جمله ایران حکومت میکند اینان هر یک قسمتی از جنوب را حوزه فرمانفرمائی خویش قرار داده بودند و در آن حوزه قنودالیزم را از نوزنده نگه میداشتند فتودال که در سرتاسر دنیا مرده بود در جنوب زنده بود و بحیات خویش ادامه میداد. در هر گوشه ای در جنوب مردی تفنگ بدست حاکم بود از ایلی باج میکرفت تفنگهائی داشت عمله و مزدورانی در استخدام نگه میداشت و مردم اجبار داشتند ۳٪ از مال خود را تقدیم وی کنند و حق مرتع بدهند. تازه کار بدینجا پایان نمیکرفت تفنگچی هایش راه را سد میکردند و هر چندی یک باغگیری و راهزنی و شرارتی برپا میشد دود این ناامنی و هر ج و مرج پیوسته در چشمان جنوبیان میرفت زیرا وقتی امنیت در منطقه ای نبود رفاه و آسایش در آن منطقه نمی ماند چه برسد باینکه کسی بفکر عمران و آبادی آن منطقه بیفتد علت اصلی عقب ماندگی جنوب مسئله ناامنی بود. البته یکبار اعلیحضرت فقید یاغیان جنوب را سر جای خود نشانند و مردم جنوب برآستی از سال ۱۳۱۱ تا ۱۳۲۰ امنیتی داشتند ولی پس از واقعه موله شهر یور ۱۳۲۰ از نو حکومت تفنگ بدستان بوضع بسیار کیفیت تر در جنوب جان گرفت تمام بر نامه های عمرانی متروک ماند زیرا کار عمرانی احتیاج به متخصص به تکنیسین به مهندس و خلاصه بمراد دارد اما وقتی درس گرفته با تفنگ بجان مردم می افتادند تکلیف روشن است چه مهندس یا مرد کاری حاضر میشود جان خود را بپهوده بر باد دهد نمونه بارز و آخری این شرارت ها در سال گذشته و اوائل سال ۱۳۴۲ بمنصه ظهور رسید عده ای ظالم و ستمگر جمع گشتند و بولی بدیان گذاشتند و فتنه ای در جنوب برآه انداختند این ناکسان برضد اصلاحات ارضی قیام کردند و همه مظاهر تمدن تاختند ولی خوشبختانه با تیزی بنی و درایت شاهنشاه و با توجهی که معظم له بجنوب داشتند این فاجعه قبل از آنکه دامنه پیدا کند خفه شد و مسئولان آن گرفتار آمدند. مردم جنوب از شاهنشاه معجوب خود استعدا دارند اکنون که با سرینجه تدبیر و با اعمال قدرت در جنوب دکان این

جماعت غارتگر تخته شده است مسئولان فاجعه جنوب را بمجازات برسانند تا دیگر وقتی کسی يك تفنگ بر نویدا کرد سرگردانه نشینند و بمال و جان و ناموس مردم تاخت و تاز نکنند.

(مهندس والا - اگر خسرو قشقائی را مجازات کرده بودند کار باینجا نمیرسید) جنوب بقدر کافی و حتی بیش از تحمل و حوصله خود زبان دیده است سرزمین های بارور و زرخیزی که با بستی باین نامه های عمرانی امروز مرز کار و کوشش باشد بعلت تفنگداران جنوب یکس مانده است بنا بر این مسئولان این وقایع که هیچ هنری ندارند جز دزدی و راهزنی و غارت اموال زارعان و نهب و ارعاب مردم جنوب بکفر اعمال و ستمگریهای خویش برسند. در سال گذشته و اوائل امسال تمام بر نامه های عمرانی در جنوب متوقف شد حتی مهندسانی که در کارخانه کود شیمیائی کار میکردند در اثر جنگ اعصابی که این دزدان و راهزنان بوجود آورده بودند نزدیک بود دست از کار بکشند برآستی زارعان فارس همه دعاگوی ذات اقدس شهر یاری هستند زیرا این بلای تاریخی را از سرفارس کم کردند (صحیح است) و امیدوارند آنانکه مسبب باعث وبائی فاجعه فارس بودند به کفر برسند (صحیح است).

این کماینکه امروز تحت تعقیب هستند از قبیل حسینی های رستم یادزدان دیگری شبیه به وی اولین بار نیست که سابقه بدکاری دارند (بوشهری - ولی کیانی را بفرمائید) شرارت در خون آنان عجب شده است. ثروت ایشان از دزدی و غارت جمع گردیده است اموال و املاک آنان از سرقتهای مسلحانه جمع شده است اینان هیچ خاصیتی جز آدمکشی ندارند بنده از سال ۱۳۲۰ ببعد هر چه توانستم در جرائم و مجلات نوشتم بخصوص بکوفت که همین حسینی رستم بانی و جانی فاجعه فارس یازده ناخن یک مرد بینوای زارع را کتند بود در مجله خواندنیها نوشتم که این مرد را آزاد نگذارید که این همه تاخت و تاز کند متأسفانه حرف من در گوش کسی فرو نرفت چون حسینی پول فراوان داشت و من قلم ناتوانی.

مطلب دیگری که میخواهم عرض کنم و زحمت را کم کنم مربوط است با اعلامیه حقوق بشر که دیروز درست مصادف با سال روز تحریر و امضای این اعلامیه بود. این

اعلامیه که حافظ وحامی حقوق بشر است واقعاً جادار چند کلمه‌ای درباره اش صحبت بشود.

آدمی پیوسته جویای کمال بوده و جانش شیفته فضائل بوده است آرزوی دیرینه مدینه فاضله که در افسانه‌ها و در کتابهای فلسفه بیستم میخورد آرزوی دنیائیکه در آن زور و ظلم و ستم نباشد و جهانیان از فرهنگ و آزادی و سلامتی بهره داشته باشند آرزوی هراسانی در سراسر تاریخ بوده است. خوشبختانه درین جا خانمها و آقایان دانشمند با کمالی حضور دارند که این مسائل را بهتر از بنده درک و فهم میکنند. فکر تجمع ملت‌ها هم وقت در سر مردم بوده است زیرا انسان خواهان زندگی با برادران خود هست منتها گستاخان و جهانخواران تاریخ جاه طلبان، و مصروعانی که با آتش و خون بر سر ملت‌ها سوار شده‌اند نگذاشته بودند این فکر جان بگیرد و بمرحله اجرا درآید.

در سرتاسر تاریخ بشر آقدر تازیانه خورد جور کشید زهر ستم را چشید تا بالاخره دریایان جنگ دوم جهانی منشور ملل متفق نوشته شد و در پیشانی این منشور اعلام شد که برای محفوظ داشتن نسل‌های آینده از بلای جنگ که دوباره در مدت یک عمر انسانی افراد بشر دچار مصائب غیر قابل بیان نشوند و برای حفظ ارزش شخصیت انسانی و تساوی حقوق بین مرد وزن ملل گردهم جمع می‌آیند.

همکاران عزیز میدانند که در جنگ گذشته چه بدبختی و نامتکبر بشر شد و چگونه جان آدمی قربانی هوی و هوس جهانخواران قرار گرفت چندین میلیون نفر تلفات آسان نیست اما هر چه بود دریایان آن بنای عظیمی بر پا شد که همان بنای سازمان ملل متفق است.

برای فکر عدالت جهانی قربانیان بشر منحصر باین تلفات نبوده است عشاق عدل و داد همه وقت جان شیرین را بر سر این اصول نهاده‌اند اما با اینهمه هنوز مشکلات عظیمی بر سر راه بشر باقی است نمونه این مشکلات همان مطالبی بود که رئیس جمهور فقید امریکا با آن می‌جنگید اکنون که این پامدار صلح و سلم و طرفدار آشتی و محبت در خاک تیره آر می‌دهد است بهتر میتوان درک کرد که ارتجاع جهانی تا چه حد قوی است و بشر برای کوییدن آن باز هم باید بجنگ ارتجاع ادامه

دهد در صنعتی ترین ممالک دنیا هنوز صحبت از رنگ سفید و سیاه است ابلهان و کوردلانی در دنیا هستند که میگویند آدم سیاه از آدم سفید دیر فهم تر است و لذا نباید در سربیک کلاس و در یک مدرسه باشند.

کندی فقید باشجاعتی بر این کوردلان حمله برد و چه بسا که جان شیرین بر سر این آرمان بزرگ گذاشت رئیس - آقای پرویزی وقت شما تمام شد.

پرویزی - یک دقیقه دیگر اجازه فرمائید در پایان عرایض بدون تملق و چاپلوسی و از صفای قلب من میخواهم از پشت این تریبون بیکی دیگر از پاسداران عدالت و پشتیبانان واقعی گروه مظلومان تبریک عرض کنم. شاهنشاه ما با اعلام شش ماده انقلاب سفید نام خود را در تاریخ آزادی ملت‌ها جاویدان ساختند (صحیح است) دهقانان ایران تا تاریخ باقی است فراموش نخواهند کرد که اگر اراده مصمم شاهنشاه نبود باین زودی و بدین سهولت نمی‌توانستند صاحب آب و زمین بشوند ما اکنون در مجلسی نشسته ایم که خواهران عزیز با ما نشستند برای اینکه چه شجاعتی لازم بود همان شجاعتی که شاهنشاه اعمال فرمودند چه نیروهای ارتجاعی سدره بود همه آقایان بودید و دیدید واقعاً برستی قضاوت کتیم مشکلات گذشته را بچشم بیاوریم قدرت مالکان و مرتجعان شرائط و اوضاع احوال سخت را برای اینکارها بیاد بیاوریم کار چون پایان یافته آسان بشماریم بدون آنکه مملکتی بهم بریزد بدون آنکه خونی ریخته بشود در چهار چوب امنیت کشور بدون آنکه ارکان مملکت بهم بخورد این انقلاب و تحول پیش آمد که امروز از پشت این تریبون دهقان زاده کارگر و روشنفکر صدای خود را بایران برسانند. (احسنت احسنت)

۴. سؤال آقای معتمدی راجع به سد کسک داش و جواب آقای نخست وزیر

رئیس - وارد دستور میشود. سؤال آقای معتمدی از دولت مطرح است خوانده میشود (بشرح زیر خوانده شد) مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی.

طبق نظر کارشناسان عالی مقام ایرانی و بین المللی لزوم احداث سد کسک داش مورد تأیید قرار گرفته و بهمین مناسبت مطالعه و حفاری و تهیه و تحویل پروژه سد مذکور از طرف سازمان برنامه در سال ۱۳۳۰ یک شرکت خارجی بمقاطعه واگذار شده و مبلغ ۵۳ میلیون ریال نیز برای این منظور به آن شرکت پرداخت گردیده ولی از

سال ۱۳۳۸ به بعد عملیات بدون اخذ نتیجه متوقف مانده است. با وجودیکه در سال ۱۳۴۰ اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ساختمان سد کسک داش را به اهالی اصفهان وعده فرموده‌اند و با اینکه بنگاه مستقل آبیاری طی نامه‌های مکرر سازمان برنامه بوعده شاهنشاه اشاره و متذکر گردیده‌اند مطالعات ادامه نیابد و مقاطعه کار پروژه سد را ندهد عملیات قبلی بلا نتیجه میماند معذله معلوم نیست چرا تاکنون اقدامی نسبت به ادامه عملیات و اخذ نتیجه بعمل نیامده است خواهشمند است مقرر فرمایند وزیر مسئول در مجلس حضور یافته و علت توقف طولانی عملیات و تهیه و دریافت پروژه سد مذکور را روشن و معلوم فرمایند تا چه تاریخ پروژه کامل سد کسک داش آماده خواهد شد با تقدیم احترام - حسین معتمدی.

رئیس - آقای معتمدی بفرمائید.

معتمدی - بطوریکه خاطر محترم خانم‌ها و آقایان نمایندگان محترم مستحضر است یکی از نقاط غنی و حاصلخیز کره زمین کشور عزیز ما ایران است ما اراضی قابل کشت و آبیاری فراوان داریم خوشبختانه بهره برداری از آنها در اغلب نقاط بابتن سدهای بزرگ آغاز شده است ولی در بعضی نقاط هنوز پیر آبی ضرر و آرد می‌آورد و کم آبی هم ضرر دارد در زمستان و بهار سیل جاری میشود اغلب نقاط و چخانه‌ها را خراب میکند احشام و اغنام و افسراد را آب می‌برد و بعد دو سه ماه بعد در همان نقطه زارعین از بی آبی می‌سوزند در صورتیکه تصدیق میفرمائید دنیای امروز به تمام این مصائب غلبه یافته است و با بستن سدهای طبقاتی و طاقی از این آبها استفاده میشود. در زاینده رود اصفهان همه ساله هزار میلیون متر مکعب آب شیرین و گوارا به باطلاق گاو خونی میریزد و بهدر می‌رود در صورتیکه اگر سد کسک داش ساخته بشود در حدود ۵۵ هزار هکتار تا ۱۲۷ هزار هکتار سطح کشت افزوده خواهد شد حدود ۲۰ هزار ازارع اضافی بکار مشغول میشوند در هر سال حدود صد میلیون تومان بعایدات افزایش مییابد حدود ۶۳ هزار کیلووات برق تولید میشود بر اثر بستن سد کسک داش اراضی نجف آباد - شهرضا - همایون شهر - رودشتین و صحرای عظیم مورچه خورت که الان قسمت اعظم آنها بایر است دایرو سرسبز و خرم میشوند در طول ۷۰ فرسنگ از آب این سد

استفاده میشود گندم، پنبه، دانه‌های روغنی و هر گونه صیفی و شتوی بدست می‌آید باغات زیادی احداث خواهد شد میوه‌های فراوان بدست می‌آید هم از آن و هم از کشور صادر میشود دامپروزی، دامداری و مراغ زیادی بوجود می‌آید خلاصه برای کشور از لحاظ ایجاد کار برای بیکارها و عمران و آبادی و تولید محصول و مواد غذایی و تکثیر عایدی بسیار مفید و معجز آساست برای نمونه باید عرض کنم خوشبختانه بستن سدها در ایران نتایج درخشانی داده که یکی از آنها سد سفیدرود است محصول شالی در کیلان سال ۱۳۳۹ سیصد و ده هزار تن بوده که اگر از قرار هر کیلوئی ده ریال حساب کنیم ۳۱۰ میلیون تومان عایدی بوده و در سال ۱۳۴۱ بعد از بستن سد محصول شالی چهار صد و پنجاه هزار تن بوده بمبلغ ۴۵۰ میلیون تومان که تفاوت بین بستن سد و آن موقعی که سد نبوده ۱۴۰ میلیون تومان است که عایدی داشته در حقیقت ۱۳ مخارج سد بدست آمده است. آقایان اطلاع دارند موقعی که سدها بسته میشود دستگاههایی هست که وقتی سیل حرکت میکند از ۱۳ کیلومتری حرکت سیل را اطلاع میدهند همین امسال این دستگاهها اطلاع دادند در فاصله ۲۳ ساعت سد سفیدرود پر شد که اگر این دستگاه اطلاع نداده بود و این سد نبود شاید نصف کیلان را آب میبرد این نتایج نامرئی سد و آنها نتایج مرئی سد است. سد کسک داش بر خلاف اغلب سدهائی که اطلاع دارید از فواصل زیاد از آبش استفاده میکنند این سد از همان ۵ متری تا طول ۷۰ فرسنگ استفاده خواهد شد و عوایدش هم بسیار زیاد آدمش هم پایش موجود است خاک زرخیز و آماده دارد و تمام وسائل موجود است این سد از سال ۱۳۳۸ باین طرف تمام اقداماتش را کد مانده است در صورتیکه اعلیحضرت همایونی در سال ۱۳۴۰ بمردم اصفهان وعده فرمودند نتایجش هم بسیار درخشان است و بزرگترین سد ساز دنیا جانسون که همه مهندسین دنیا با اطلاعات او در مورد سد سازی معتقد هستند و همچنین سد سازان ایرانی همه تصدیق کرده‌اند که این مفیدترین سد برای ایران است کاسه زمین سدر آ آزمایش کرده‌اند امیر - مابل است و آب نفوذ نمیکند و دوتوع هم میشود ساخت یکی طبقاتی که خیلی آرزان تمام میشود و یکی هم طاقی در هر حال این مسئله ایست که برای ایران و مخصوصاً

استان اصفهان و بختیاری و خوزستان جنبه حیاتی دارد تولید کار میکند، برای مردم عواید ایجاد میکند، محصولش بدست میآید بنا بر این میخواستم این جا از مقام محترم جناب آقای علم که باید جواب اعمال گذشتگان را اینجا بدهند چون این کار در زمان ایشان متوقف نمانده از سال ۳۸ بانظر طرف متوقف مانده روشن بفرمایند که چرا اینکار متوقف شده اگر لازم بود این سد ساخته بشود چرا متوقف شده اگر لازم نبوده چرا ۵۹ میلیون ریال پول به مقاطعه کار خارجی داده اند جریان را روشن بفرمایند و بفرمایند در چه تاریخی این سد که جنبه حیاتی دارد پروژه اش حاضر و ساختمانش آغاز خواهد شد.

الموتی - سد طالقان هم همینطور است همین مزایا را دارد اگر بسازند .
رئیس - آقای نخست وزیر بفرمائید .

نخست وزیر - در مورد سؤال نماینده محترم لزوم مطالعات ساختمان سد روی رودخانه زاینده رود در ۲۷ و ۳۰۳۲۷ بتصویب شورای عالی سازمان برنامه اول رسید این مطالعات به مهندسین مشاور متروپولیتن کلنیال طبق قرارداد مورخ ۲۸/۴/۳۰ و گذار شد مهندسین نامبرده در برنامه اول و برنامه دوم این مطالعات را انجام داده و در گزارش مقدماتی خود که در تاریخ سی ام خرداد ۱۳۳۷ تسلیم نموده اند باین نتیجه رسیده اند که با احداث سد روی زاینده رود در محل کسک داش بفاصله ۹۰ کیلومتر از شهر اصفهان از نوع بتونی بابایه ضامنی بارتفاع ۱۰۷ متر و بظرفیت مفید ۶۷۰ میلیون متر مکعب میتوان ۱۱۶۵۵۰ هکتار زمین را آبش مشروب نمود (۴۵ هزار هکتار آن فعلاً آبیاری میشود) و مقدر انرژری حاصل از این سد ۱۳۴ میلیون کیلووات ساعت در سال برآورد شده بود . البته آبن گزارش مقدماتی ، گزارش کلی و عمومی بود و جهات اقتصادی و میزان هزینه اجرای آن مشخص نبود - برای اتخاذ تصمیم نهائی و تهیه طرح قطعی سد مذکور مطالعه شبکه آبیاری و تعیین میزان هزینه و روشن ساختن توجیه های اقتصادی این طرح ضرورت تمام داشت بعلمت کمبود اعتبارات برنامه دوم ادامه این بررسیها مقدور نگردید و به قراردادش که متذکور خاتمه داده شد برای مزید اطلاع باستحضار میرساند که مطالعه و بررسی

جوانب مختلف سدی باین بزرگی امری نیست که بدون توجه بعوامل مذکور در فوق و خصوصاً با تأمین نبودن اعتبار بر پایه های سست و نامطمئنی شروع شود . در برنامه سوم برای تکمیل مطالعات بالا پیشنهاداتی از چند مؤسسه مهندسین مشاور اخذ گردیده است که فعلاً سازمان برنامه مشغول بررسی آنها است و تا یکماه دیگر مهندسین مشاور مربوطه انتخاب و کارهای تهیه طرح قطعی این سد شروع خواهد گردید .

هزینه های که برای مطالعات بالا در برنامه اول و دوم بمصرف رسیده است بشرح زیر میباشد :

- ۱ - هزینه مطالعات زاینده رود در برنامه اول تقریباً ۴۷۰۰۰۰۰ ریال
- ۲ - هزینه مطالعات زاینده رود در برنامه دوم ضمن طرح ۹۰۰۰۰۰۰ - ۱۰۰۰۰۰۰ ریال
- ۳ - هزینه مطالعات زاینده رود در برنامه دوم ضمن طرح ۹۲۲ - ۲۹۳۲۳۰۰۰ ریال
- جمع ۵۹۱۲۳۰۰۰۰ ریال

این پولی است که تا حالا خرج مطالعه این سد شده است برای همین یک سد و مسلماً تانقشه های نهائی حاضر بشود در همین حدود باز هم خرج خواهد شد ولی بنده امیدوارم در آخر برنامه سوم بتوان انشاء الله ساختمان سد را به مناقصه داد چون این يك موضوعی است که بنظر میآید که از هر لحاظ اقتصادی هست و يك مخارج باین بزرگی را مثل سد لار فرض بفرمائید که ساخته بشود و بعد هم اگر ساخته بشود آبش برود نمیشود باین آسانی ساخت و برای مزید اطلاع نمایندگان محترم عرض میکنم که يك سد در کرگان بنام سد سنگر سوار مطالعاتش تمام شده است که انشاء الله مناقصه اش بزودی شروع خواهد شد البته مناقصه بین المللی است و این يك سد است که از هر جهت قابل اطمینان است چندین بزرگ دیگر هم تحت مطالعه قرار خواهد گرفت یکی سد زرنه رود است یکی سد شیراز همان سد دوزن و یکی هم سد هری رود در کرمان (دکتر الموتی - سد طالقان را فرمودید) سد طالقان هم انشاء الله مطالعه اش شروع خواهد شد (مجید محسنی بعد از سد ماوند) اما يك نکته ای را که بنده انتظار داشتم جناب آقای معتمدی میفرمودند که از پروژه سد کوه رنگ چه عوایدی

واقعا بگردم اصفهان عاید شده است برای اینکه تشویق بفرمایند دولت را سازمانهای اجرائی را این عوایدی که از کارهای گذشته واقعا يك منطقه ای رسیده است باید گفت (صحیح است) و بنده خود امسال رفته بودم بکوه رنگ در دوسه ماه قبل دیدم که ۸ متر مکعب آب هنوز به زاینده رود سر از بر است در صورتیکه در آن تاریخی که بنده اصفهان بودم بنده سالهای زیادی در اصفهان بودم میدیدم همیشه زاینده رود خشک بود و همانطور که فرمودند يك مقدار آب زیادی با نجا میرسد الان هم مقداری آب میریزد به گاوخونی بنده فکر میکنم هر گاه جناب عالی آقای معتمدی بخواهد يك کمک بزرگی به اصفهان بفرمائید اینست که تنظیم برنامه آبیاری اصفهان را بفرمائید که واقعا يك عایدی هم به سازمان برنامه که میخواهد اینکارهای بزرگ را در آتیه بکند برسد اگر اینکار را انجام بدهید بسیار خدمت بزرگی فرموده اید در صورتیکه اینکارها تا وقتی که ساخته نشده و انجام نشده همه دستگاهها دنبالش هستند همه مردم دنبالش هستند وقتی که ساخته شد فراموش میکنند و مخصوصاً جمع آوری عایدی و تنظیم آبیاری یکی از مسائل اساسی است الان بنده خوشوقت عرض کنم که سد سفیدرود خوشبختانه این عایدی را وصول میکند ولی سد های دیگری که داریم و خیلی هم مفید واقع شده است منظم و نامرتب است و علتش هم با کمال تأسف باید عرض کنم که يك مقداری بد حسابی همسپهرهای بنده در سیستان و بلوچستان است این موضوع را هم اضافه میکنم آقای حیدری که حقی بگردن آقایان دارند که اینجا تند نویس هستند و هموطن کردستانی ما هستند فرمودند که چرا از سد مهاباد اسم نبردید سد مهاباد اتفاقاً از سد هائی است که مطالعه اش نزدیک با تمام است و بنده خیال میکنم که خیلی زود انجام خواهد شد و بسیار هم مورد توجه است .

رئیس - آقای معتمدی

معتمدی - بنده از جناب آقای علم نخست وزیر محترم که در دوران خدمت خودشان واقعا خدمات درخشانی بهمملکت کرده اند (صحیح است) و شاید بنده بتوانم بمصدق معرفت از معرفت باید اجلا و اعرف باشد چیزی عرض بکنم سیاستگراری میکنم و درباره دو موضوع اینجا توضیح مختصری بعرض جناب آقای نخست وزیر و نمایندگان محترم

میرسانم اولاد مورد سد کوه رنگ فرمودید سد کوه رنگ اطلاع دارید از زمان شاه عباس کبیر شروع شده و آن موقع این مهندسین و این مطالعات و این اوضاع و احوال امروز نبود . زمان شاه عباس که قسمتی از کوه رنگ ترانسه شده است و بعد متوقف مانده و بعد در زمان نادر يك قسمتی مطالعه شده و بعد متوقف مانده بود این سد مورد توجه استان اصفهان و بختیاری بود تا زمان اعلیحضرت فقید آنگاه ایشان او امری صادر فرمودند و مطالعات شروع شد و خوشبختانه در روز ۲۵ مهر ماه ۱۳۲۷ بدست اعلیحضرت همایونی محمدرضا شاه پهلوی که خداوند ایشان را سلامت بدارد و واقعا در دوران سلطنت ایشان کارهای بسیار درخشانیکه تاریخ ما بیاد ندارد انجام شده است که بکیش همین سد ها است . از زمان هخامنشیها و ساسانیان تا این تاریخ سدی در ایران بغیر از یکی دو تا که آنهم خراب شده ساخته نشده بود و این بزرگترین خدمتی است که در این عصر بدست مبارک ایشان انجام شده است (صحیح است) و در موقعیکه ساختمان سد کوه رنگ شروع شد بنده هم افتخار شرفیابی داشتم . و اما علت اینکه سد کوه رنگ خوب نمیتواند اصفهان را مشروب سازد این است که این مطالعاتش از سیصد سال قبل و در آن نقطه شروع شده بود و در روی رود شیخ علی خان ساخته شده است و رود شیخ علی خان رودی است که در مواقع کم آبی دبی آب بیش از هفت و هشت متر نیست و ناچار میبایستی آب آن رود بالا بیاید تا موقعیکه کافی باشد برای استفاده . و اما سد کسک داش احتیاجی به رود یا رودخانه ای ندارد این همان آبی است که در مواقع سیلابی و بهار و زمستانی به گاوخونی ریخته میشود و این آبش موجود است بعلاوه محل این سد هم با سد کوه رنگ فرق میکند سد کسک داش در يك منطقه مرتفعی بسته میشود و میتواند شهرضا محل انتخابی آقای داکتر کیان را مشروب بکند میتواند صحرای مورچه خورت را مشروب بکند اگر این سد بنده بشود دیگر معطل نباید بشوند که آب از فرسنگی بیاید و پشت سد جمع بشود بمحض اینکه زمستان و بهمن شروع شد این آب در پشت سد جمع میشود و برای اصفهان هم دیگر سیلاب خطر ندارد . آقایان اطلاع دارند که در سال ۱۳۱۴ بر اثر سیل شدید و طغیان زاینده رود

آب تا نزدیک میدان فعلی ۲۴ اسفند رسید اگر چه ساتیمتر دیگر بالا آمده بود شاید اصفهان را آب میبرد بهر حال این سد از لحاظ آبیاری و فواید بسیاری که دارد مطالعات عمیقی شده خارجی ها و داخلی ها در روی این موضوع خیلی مطالعه کرده اند و بعضی اینکه سد بسته شود بالاتر از وجودش استفاده میشود ولی مطلب قابل تأمل اینست که ملاحظه فرمودید، که مطالعه یک سد هفت سال طول کشیده مثلاً برنامه اول ۲۵ میلیون ریال برنامه دوم ۱۶ میلیون ریال و برنامه سوم اوایل ۱۸ میلیون ریال برایش خرج شده این حرکت لاک پشتی با اوضاع و احوال امروز تطبیق نمیکند هفت سال مطالعه درست نیست مطالعه را باید در مدت یکسال و دو سال زمستانش را اگر میخواهند ببینند مطالعه کنند مطالعه از نظر کاسه سداست و از نظر محکمی زمین است و از لحاظ فواید اقتصادی و معنوی و آب است (دکتر مهندس بهبودی - در مطالعه نباید عجله کرد) ده سال مطالعه بهیچ وجه و در هیچ کجای دنیا جز روی نسل و نژاد معمول نیست بنابراین این عمل درست نبوده. برای تغییر نژاد یا تغییر نسل ممکنست مدت زیادی وقت مطالعه لازم باشد که بینند نسل قرن حاضر با نسل قرن قبلی چه جوری بوده و الا یک مطالعه صد هفت سال و ده سال موضوع ندارد بنده بمطالعه کاملاً معتقد هستم هر چقدر پول هم برای مطالعه داده بشود که کار صحیح انجام بشود هیچ مانعی ندارد ولی نه هفت سال و ده سال بهر حال میبایستی بزودی اینکار بشود و بنده امیدوارم همانطور که جناب آقای نخست وزیر وعده فرمودند از یکماه دیگر پروژه های این سد آماده بشود و در مورد پولش هم بهیچ وجه جای نگرانی نیست زیرا صندوق بین المللی و مقامات دیگر حاضرند روی پروژه هائی که مطالعه عمیق و دقیق شده است و بتصویب مقامات صلاحیتدار رسیده است بقدر کافی کمک بکنند و بنابر این از لحاظ پولش هیچگونه نگرانی و اشکالی ندارد. (صحیح است. اجست).

۵ - اخذ رأی و تصویب گزارش مربوط به پرداخت صد و دوازده میلیون و پانصد هزار ریال اقساط مطالبات هیئت عمرانی بین المللی آمریکا در ایران

رئیس - لایحه اجازه پرداخت ۱۱ میلیون تومان از مجلس سنا رسیده است در آنجا یک اصلاح عبارتی شده خوانده میشود: (شرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

لایحه شماره ۱۹۳۲۱/۲۴ - ۱۳۴۲/۸/۱۱ دولت

راجع با اجازه پرداخت یکصد و دوازده میلیون و پانصد هزار ریال مطالبات هیأت عمران بین المللی آمریکا که طی مرقومه ۱۱۰۱ - ۱۳۴۲/۸/۲۲ از مجلس شورای ملی به مجلس سنا ارسال شده بود، در جلسه روز دوشنبه یازدهم آذرماه ۱۳۴۲ شمسی با اصلاحی تصویب رسید. اینک یک نسخه از لایحه مصوبه فوق برای استحضار عالی و طرح در مجلس شورای ملی به ضمیمه ایفاد میشود.

رئیس مجلس سنا

لایحه قانونی راجع با اجازه پرداخت یکصد و دوازده میلیون و پانصد هزار ریال مطالبات هیأت عمران بین المللی آمریکا

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود تا حدود مبلغ یکصد و دوازده میلیون و پانصد هزار ریال (۱۱۲ ۵۰۰ ۰۰۰) اقساط مطالبات هیأت عمران بین المللی آمریکا در ایران را بابت تفاوت تسعیر و حقوق و عوارض کالاهای وارده از محل درآمد عمومی سال جاری کشور پرداخت نماید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز دوشنبه یازدهم آذرماه بکمز اروضه و چهل و دو شمس به تصویب مجلس سنارسیده است. رئیس مجلس سنا

دکتر الموتی - بعرض آقایان نمایندگان محترم میرسانم لایحه در مجلس شورای ملی اینطور تصویب شده بود (حق الشکر که ایران در صندوق) مجلس سنا این جمله را اینطور تغییر داده (حقوق و عوارض کالاهای وارده) (نمایندگان صحیح است).

رئیس - راجع به این اصلاح نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بنا بر این راجع به اصل ماده باورقه رأی میگیریم.

(اسامی آقایان نمایندگان به ترتیب ذیل اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد).

دکتر منوچهر کلالی - دکترمحمد سام - مهندس جلالی نوری - رضامجد - دکتریگانه - خواجه نوری - حسینی منصور - دکتر شفیق امین - دکترمصباحزاده موقر - مهندس والا بوشهری - حسین معتمدی - محمد علی مرتضوی دکتر خطیبی - موسوی ما کوئی - دکتر جعفری - عباس روستا - اوزار - مصطفوی نائینی - دکترمهندس ناصر بهبودی

دکتر امامی خوئی - دکترمبین - دکتر ضیائی - حسام الدین رضوی - بانوابتهاج سمعی - بانود کتر دولتشاهی - بانود کتر قریح رویار ساسی - بانوشوکت ملک جهانبانی - بانوهاجر تربیت - دکتر باقر عاملی - قراچورلو - امیر احمدی - صائبی - رائی باغمیشه - احمد حقشناس - صائب سیفی - دکتر پورهاشمی - دکترمملک منصور اسفندیاری - بانو زهت نفیسی - دکتر بقائی یزدی - ابوالقاسم پاینده - دکتر قراگوزلو - عبدالمجید بختیار بختیاریها - ملک شاه ظفر - دکتر اشعادی - فلیکس آقایان - مکی فیصلی - مهندس عطائی - عبدالمجید موسوی - دکتر جواد سعید - دکتر رهنوردی - مهندس معینی - ناصر کنگرلو - دکتر وحیدنیا - سید محمد باقر نیری - امان الله ریگی - دکتر مرتضی قلی کیان - مهندس ارفع - دکتر هدایتی - فضل الله پروین - شاخوئی - کهزاد البرزی - محمد علی محدث زاده - صفر لفظوی - مجید محسنی مهر - ابوالقاسم پاکذات - حسین غلام نیاکان - حسینعلی هیراد - دکتر نفی صاحب قلم - ویلیام ابراهیمی - سلطان احمدی - زرگر زاده حاج باغلو - ارسنجانی - باقر نژاد - ضابطی طرفی - شفیع پور کرمانی - عیسی مبارکی - ساکینیان - کریم طهماسبی - حبیب الله امام فردوخ - فتح الله مافی - مهندس برومند - مهندس صائبی - دکتر یزدان پناه - روحانی دکتر حاتم - سید محمود توسلی - دکتر فر بود - منوچهر پزشکی - دکتر موقتی - دکتر عدل طباطبائی - دکتر رضوانی - دکتر معتمدوزیری - دکتر محمد علی رشتی - شیخ الاسلامی - سید محمد میر هادی - اقبالی - سرتیب پور - مینمی خراجی - حسن حسینی - حازفی - رسول پرویزی - ملک زاده آملی - میرافضل - نصرت الله - بالا خانلو - بدر صالحیان - ابو الفتح جهانشاهی - حبیبی میرزا ختائی - قلعه جوقی - علی مرادی - حکمت یزدی اولیاء - میراشراف متولی باشی - مهندس کیا - علی اکبر رهبر - کلانتر هرمزی - طالب زاده رودسری - مهندس انصاری - دکتر زعفرانلو - دکتر مدنی - مهندس پرویز بهبودی - دکترمهدی زاده - مهندس فیروز عدلی - مهندس مجتهدی - مهندس آصفی - مهندس آراسته - مهندس صدقیانی - مهندس مالک - مهندس معینی زند - دکتر شادمان - دکتر اسفندیاریگانگی - مصیب حکیمیان - فخر طباطبائی - دیبهم - نکوزاد - همایونی - دکتر سعید حکمت

رامبد - کاظم کورس - کشفی - دکتر غنی - فولادوند - نصیری - آموزگار - پورادبی - نوربخش - بهادری - مرادی - جهانگیری - تبریزی - فهیمی - یعقوب تهرانی - اهری زهتاب فرد - دکتر حکیم شوشتری - صدری کیوان - دکتر

رمضانی - مهندس ریاحی - ابراهیم کسرائی - مهندس کمانگر - سعید وزیری - احتشامی - مهندس جلالی - دکتر عدل - مهندس عباس اسدی - مهندس زر آور - مهندس زنجانی - دکتر نجیمی - نامنی - مهندس اخوان تقی زند - مهندس محمود پروشانی - نادر ادیب سیسی - دکتر سامی راد - یغمائی کیهان - دکتر اسدی - سلیمانی کاشانی - نارویی - مهرزاد - طباطبائی - رجائی - ایلخان - کمالوند - صفی پور - دکتر صالحی چادکانی - موسوی کبیری - شکیبائی نوبری - جاوید باطی - دکتر الموتی - صادق احمدی - مهندس مجید عدل - دکتر مهذب - جناب آقای مهندس ریاضی (آراء مأخوذه شماره شد نتیجه بقرار ذیل بود)

آراء موافق ۱۶۶ برک بورقه سفیدی اسم ۲ برک

رئیس - لایحه با ۱۶۶ رأی موافق تصویب شد.

اسامی موافقین: محمدعلی مرتضوی - صفر لفظوی

دکتر باقر عاملی - دکترمحمدحسن رهنوردی - محمد

علی نوربخش - مهندس عباس اخوان - دکترمحمد رضوانی

مهندس غلامرضا آصفی - مهدی یعقوب تهرانی - اصغر

رائی باغمیشه - حسینعلی هیراد - ویلیام ویلیام ابراهیمی

مهندس علی برومند - عباس روستا - دکتر عبدالزاعقل

طباطبائی - دکترمحمود ضیائی - عین الله پور ادبی - اکبر

امیر احمدی - دکتر علی پورهاشمی - میراسدالله موسوی

ما کوئی - ابوالفضل سلیمانی کاشانی - مجید محسنی مهر

حسین غلام نیاکان - ولی قراچورلو - دکتر ضیاء الدین شادمان

ابراهیم کسرائی - کهزاد البرزی - فضل الله پروین - دکتر

عزت الله یزدان پناه - هاجر تربیت - صالح شاخوئی - مرتضی

طالب زاده رودسری - دکتر حنیفه رضائی - دکترمملک منصور

اسفندیاری - رحیم زهتاب فرد - مهدی شیخ الاسلامی -

منوچهر پزشکی - ابوالفضل اقبالی - غلامرضا بهادری -

حبیب الله ملک زاده آملی - عبدالله بدر صالحیان - حسن

حسینی - محمد حسین نارویی - جهانگیر سرتیب پور - محمد

باقر بوشهری - حیدر صائبی - ابوالقاسم پاینده -

عبدالمجید بختیار بختیاریها - دکتر فرخ زو پارسای

دکتر محمد علی قراگوزلو - دکتر خسرو مهدی زاده

د کتر هادی هدایتی - نزهت نفیسی - مهندس یحیی مجتهدی - نیره انتباه سمعی - میراشراف متولی باشی - ناصر کنگرلو - د کتر مجتبی جعفری - علی مرادی - مهندس امیر قاسم معینی - سرتیپ مصیب حکیمیان - د کتر محمد باقایی یزدی - د کتر ناصر یگانه - مهندس بهمن عطائی - مهندس عبدالله والا - امیر علی سیفی - محسن خواججه نوری - مهندس هوشنگ کمانگر - د کتر محمد سام - مهندس اسماعیل معینی زند - رحمت الله فهیمی - محمود روحانی - مهندس غلامرضا زنجانی - مهندس اسماعیل جلالی - امیر نصرت الله بالاخانلو - د کتر محسن صالحی - میرزا ختائی قلعه جوئی - علی اکبر رهبر - کریم امیری - د کتر محمد شفیع امین - د کتر حسین سامیراد - د کتر اسفندیار یگانگی - رسول پرویزی - د کتر عباس حاتم - د کتر همایون فریود - محمدعلی محدث زاده - د کتر فریدون معتمد وزیری - شوکت ملک جهانبانی - د کتر قدرت الله موثقی - د کتر جواد سعید - عزت الله اوزار - فتح الله مافی - ملک شاه ظفر - محسن موقر - کاظم کوروس - سید محمد باقر نیری - باقر یزدی - د کتر محمد حسین اعتمادی - امان الله ربکی - مهندس افراسیاب کیا - حسین شفیع پور کرمانی - د کتر مرضی قلی کیان - مهندس مهدی مالک - غلامحسین فخر طباطبائی - صدزی کیوان - مهندس مجید عدل - سید محمود توسلی - احمد حق شناس - محمود پیروشانی - د کتر سعید حکمت - مهندس محمد اسماعیل انصاری - محمد رضا نامنی - د کتر علی اکبر حکیم شوشتری - مهندس حیدرعلی ارفع - د کتر مهندس ناصر بهبودی - د کتر جواد مهدب - د کتر عبدالعلی امامی خوئی - عبدالعزیز موسوی - علی اکبر صفی پور - مهندس عبدالله ریاضی - ابوالحسن اختشامی - ابوالفتح جهانشاهی - د کتر مهر انگیز دولتشاهی - حسن ضابطی طرفی - قاسم مرادی - امان الله اولیا - سید محمد میر هادی - د کتر علی مدنی - حسین معتمدی - احمد یغمائی - مهندس حسن صائبی - نادر ادیب سمعی - د کتر مصطفی الموتی - حسن تبریزی - حسن میرافضل - مهندس صدقیانی عبدالوهاب امینی خراچی - جمشید کشفی - جواد موسوی کبیری - عیسی مبارکی - حسنعلی زرگرزاده حاجی باغلو - د کتر مظفر زعفرانلو - محمد حسین حکمت یزدی - حسام الدین رضوی - سرلشکر همایونی - امیر حسین فولادوند - د کتر رضانجیمی - علی کمالوند - د کتر محمدعلی رشتی - منوچهر

سعید وزیری حبیب الله امام مردوخ - عنایت الله نصیری - محمدعلی آموزگار - حسن شکیبای نوبری - مهندس حسین زرآور - صادق احمدی - حسنعلی منصور - سواکسا کینیان - مهندس علیرضا ریاحی - د کتر امین غنی - سلطانعلی سلطان احمدی - مهندس عباس اسدی سمیع - د کتر نفی صاحب قلم - مهندس فضل الله جلالی نوری - سرلشکر محمود نکوزاد - د کتر منوچهر کلالی - فیلیکس آقایان - د کتر غلامرضا عدل - ورقه سفید - دو برگ - **۶ - شور دوم و تصویب گزارش کمیسیون فرهنگ - راجع با اجازه فروش اراضی ضرابخانه** رئیس - لایحه فرهنگ مطرح است قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد) گزارش از کمیسیون فرهنگ بمجلس شورای ملی کمیسیون فرهنگ در تاریخ ۱۶ آذرماه ۱۳۴۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه اجازه فروش اراضی ضرابخانه بیانگ مر کزی را برای شور دوم مطرح و به پیشنهادات آقایان نمایندگان رسیدگی نمود که پس از توضیحات نمایندگان دولت آقایان پیشنهاد دهنده پیشنهادات خود را مسترد داشتند و اینک گزارش آنرا با مختصر اضلاخی که در آن بعمل آمده بشرح زیر تقدیم میدارد: **ماده واحده -** بوزارت فرهنگ اجازه داده میشود آنمقدار از زمین و ساختمان هائی که در قسمت شمالی باغ ضرابخانه واقع است و بموجب تصویرنامه شماره ۱۳۴۰/۳/۶-۱۲/۵۰۷۶ هیئت وزیران بآن وزارت واگذار شده و باتوافق طرفین و در صورت عدم توافق به تشخیص بانک ساختمانی بیانگ مر کزی فروخته و بهای آنرا بشرح زیر بمصرف برساند: **۱ -** مبلغ ده میلیون ریال که از محل اعتبار عطیه ملو کانه در اختیار وزارت فرهنگ بوده و بمصرف ساختمان دبیرستان محمد رضاشاه رسیده بحساب مربوطه برگشت داده شود. **۲ -** باقیمانده بهای فروش در اختیار کمیسیون ناظر بر مصرف ۰/۵ سهم فرهنگ گذارده شود که بمصرف تکمیل دبیرستان محمد رضاشاه و ساختمان دبستان های جدید برسد. رئیس کمیسیون فرهنگ - د کتر حسین خطیبی

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی کمیسیون بودجه در جلسه ۱۱ آذرماه ۱۳۴۲ شور دوم لایحه دولت راجع بفروش اراضی ضرابخانه بیانگ مر کزی را با حضور آقای معاون وزارت فرهنگ مورد رسیدگی قرار داده و چون آقایان پیشنهاد دهندگان در کمیسیون فرهنگ پیشنهادات خود را مسترد نموده بودند لذا گزارش کمیسیون فرهنگ را تأیید اینک گزارش آنرا تقدیم میدارد. **مخبر کمیسیون بودجه -** مهندس عبدالله والا **رئیس -** آقای صادق احمدی بعنوان مخالف صحبت میکنند. بفرمائید. **صادق احمدی -** عرض کنم که بنده امروز قصد نداشتم تصدیق بدهم و لایحه هم بنظر بنده اینقدر مهم نبود که بنده بعنوان مخالف صحبت کنم. اما امروز اطلاع پیدا کردم که فرهنگ سفر و کلیائی تقاضا کرده است و زارت فرهنگ موافقت کند که ۴۶ باب دبستان آنحارا بعلت نداشتن سوخت و وسایل ببندند. بنده خیلی متأثرم که این مطالب را اینجا میگویم چاره ای هم ندارم جز اینکه بگویم شما مرتباً در مرکز دبستان اضافه میکنید دبیرستان میسازید، دبیرستانهای پر برق و پر نور درست میکنید برای دبیرستان رضاشاه کبیر (با نون فرخ رویارسی - دبیرستان محمدرضاشاه) یک میلیون تومان خرج میکنند باز هم اعتبار میگیرند که تکمیلش کنند لابد شوقاژ سانترال هم دارد ولی فکر نمیکند که یک مشت بچه های دهائی معصوم در زمستان لباس ندارند (صحیح است) رئیس فرهنگ نوشته است من رفتم وضع این شاگردان را بازدید کردم آنها یک کت بی آستر در تن داشتند و حال اینکه سنقر حوزه انتخابی بنده یک منطقه سرد سیر است که شش ماه از سال زمستان است و این بچه ها از سر مایلر زیدند ناراحت بودند دیدم نمیتواند درس بخوانند وسیله ندارند تقاضا کردم از وزارت فرهنگ که ۴۶ باب مدرسه که برای درس خواندن بچه ها تأسیس شده آنها را تعطیل کنیم و بچه های مردم را دم مرگ نبریم بنده با تأسیس دبستان مخالف نیستم ولی وقتی تأسیس شد با بدوسا بلش هم آماده بشود والا صرفاً وزارت فرهنگ هر سال بیاید اینجا بیلان بدهد که من امسال ۵۰۰ دبستان درست کرده ام این صحیح نیست

بعقیده بنده نایستی درست بکنند و اگر کردند بایستی کامل باشد. بنده در جریان انتخابات که رفتم به یکی از حوزه های انتخاباتی کندوله دیدم یک مدرسه ای هست از وضع آن جا سؤال کردم گفتند محل مدرسه را ماهی ۱۵۰ تومان اجاره کرده ایم و خود مالک هر ماهه به ۱۵۰ اولیای اطفال مراجعه میکند از هر کدام ماهی یک تومان میگیرد و هر ماهی که ولی طفل نداشته باشد یک تومان را بپردازد جلو این بچه را میگیرد و بر میگردد و نمیکندارد به دبستان برود این وضع فرهنگ ماست حالا بیائید بگوئید که ما چنین کردیم و چنان کردیم (صحیح است) اعتبار یکه در سنقر برای فرهنگ از ده سال قبل بوده تا حالا صد دینار تفاوت نکرده و حالا شما ببینید فرهنگ تهران هم همینطور است؟ یعنی اعتبار فرهنگ تهران با ۱۰ سال قبل یکی است اشکال عمده هم در آنجا اینست که سوخت و زغال هم پیدا نمی شود در سنقر زغال کیلویی یک تومان است عجب اینجاست که یکی از اهالی نوشته است رفتم کرمانشاه یک خرواز زغال تهیه کردم آوردم برای سوخت زن و بچه ام اما مأمورین مبارزه با قاچاق گرفتند و بردند و صد تومان هم جریمه ام کردند رفتند حالا شما ملاحظه بفرمائید در مملکتی که اینهمه تریاک قاچاق می شود هر دو تین قاچاق می شود زغال را بعنوان قاچاق میگیرند مردم را بزندان میاندازند که چرا یک خرواز زغال از کرمانشاه که مرکز زغال بوده است و استحصال میکنند خریده اگر خودش زغال تهیه کرده بود به او می گفتند که مقررات قانون جنگلبانی اینست که بایستی اینکار با اجازه باشد و طبق تشریفات عمل کنند در صورتیکه این شخص رفته است از بازار آزاد در کرمانشاه یک خرواز زغال گرفته است مأمورین چون آنجا زورشان نمیرسیده مثل بعضی از مأمورین قاچاق چون در مرز زورشان نمیرسد در مرز جلوش را نمیگیرند میآیند در تهران جلوش را میگیرند (صحیح است) راجع به زغال هم این بیچاره از شهر کرمانشاه بعد از اینکه پنج فرسخ بیرون رفته که برود به محلش با یک خرواز زغال بعنوان قاچاقچی اورا گرفته اند و صد تومان هم جریمه اش کرده اند و به زندان هم اورا برده اند و زغالش را هم ضبط کردند اینهم وضع سوختشان است آنوقت وزارت فرهنگ میآید اینجا می گوید که

چنین کردم و چنان کردم بنده آن دفعه هم عرض کردم که با تأسیس دبیرستان مادامیکه تکلیف فارغ التحصیلان دبیرستانها معین نشده است مخالفم دبیرستانهای ما بایستی صرفاً دبیرستانهای حرفه‌ای باشند (صحیح است) الان هم همین را عرض میکنم جناب آقای زمانی توضیح نفرمودند که این دبیرستان محمد رضا شاه چه مدرسه‌ای است که تا بحال يك ميليون تومان خرج کرده انداد کتر ناصر بهبودی - ۸۰۷ میلیون تومان دیگر خرج دارد) خدایرکت بدهد استعدای بنده اینست همینطور که عرض کردم این لایحه مهم نیست که بنده بخواهم بعنوان مخالف زیاد وقت آقایان را بگیرم اما بنده میخواهم توجه جناب آقای زمانی را باین مطلب جلب بکنم که اگر بچه‌ها درسی نخوانند ایراد ندارد تا رفتن بمدرسه‌ای که وسایل نداشته باشد وسیله گرم کردن نداشته باشند چون میدانید که در دهات برای رفتن بمدرسه بچه‌ها غالباً باید يك مسافت زیادی را هم طی کنند چهار پنج کیلو متر راه بروند تا برسند به ده مجاور که مدرسه هست و آنوقت در این زمستان سرد و سخت برود بمدرسه بدون داشتن لباس کافی و در آنجا بلرزد. بنده خودم دیدم درسقر سه چهار دبستان را که اطافهای آن تا کمر مرطوب بود. خوب این بچه‌ای که می‌رود آنجا درس بخواند پس از سه چهار سال مبتلا به رماتیسم میشود و يك عمر گرفتار میشود چه گناهی کرده است خوب باین وضع اگر نرود درس نخواند بهتر است تا مبتلا به رماتیسم بشود (یکی از نمایندگان - منظور هم همین است) آقای شاختوی نوشته است هنوز در آبدان کتاب اول ابتدائی ندادند (بعضی از نمایندگان هیچ‌جا ندادند) جناب سرهنگ کبیری نوشته اند که وزارت فرهنگ چند ماه است که جواب بنده و مردم را در مورد کلاس ششم ادبی دبیرستان نداده حالا که دو ماه گذشته است جواب میدهند ایامسال اقدامی مقدور نیست. یکی دیگر از آقایان نوشته است بانطق شما رئیس فرهنگ آنجا را برکنار میکنند ولی اگر چنین کاری بکنند بنده دولت را استیضاح میکنم و همچو حقی ندارند (صحیح است، احسن)

رئیس - خانم شوکت ملک جهانبانی بفرمائید.
جهانبانی - بنده با فرمایشات جناب آقای صادق احمدی کاملاً موافقم (بعضی از نمایندگان - همه موافقت)

فرمایشاتشان صحیح است ولی چون در این لایحه که الان بعرض میرسانم تقریباً بولی موجود نیست مبلغی نیست که مطلبی رویش بحث بشود. با اجازه آقایان نمایندگان بنده بعنوان موافق با لایحه فرهنگ درباره فروش زمینهای شمال ضرابخانه مطالبی را مشروحاً باستحضار میرسانم.

در شور و دوم لایحه در کمیسیون فرهنگ در باره فروش زمینهای شمال ضرابخانه علاوه بر اعضاء کمیسیون و معاون پارلمانی وزارت فرهنگ و نماینده وزارت دارائی آقایان نمایندگانی که در باره این لایحه پیشنهاداتی داده بودند نیز در جلسه حضور یافتند پس از مذاکرات مفصل چون آقای زمانی معاون پارلمانی وزارت فرهنگ در باره کمک باستانها و شهرستانها و دهات بیاناتی ایراد کردند و قول همه گونه مساعدت دادند بین آقایان نمایندگان پیشنهاد دهند. آقای دکتر المونی آقای مهندس بهبودی آقای مهندس آصفی و آقای ریگی و اعضاء کمیسیون توافق حاصل شد بدین شرح که بعرض میرسانم.

مساحت اراضی قسمت شمالی باغ ضرابخانه ۱۹۲۶۵ متر مربع است سطح زیر بنای ساختمانها که برای شیلات ساخته شده بود در طبقه اول ۱۳۸۴۱ متر مربع است ساختمان اصلی در چهار طبقه و نیم و سطح زیر بنای طبقه اول ۹۶۸ متر مربع است.

ساختمان کافه تریا در دو طبقه و سطح زیر بنای طبقه اول ۶۱۶ متر است از آنجا که این ساختمان برای شیلات ساخته شده بود و مورد استفاده وزارت فرهنگ نبود بانک مرکزی که مشتری بسیار خوبی است فروخته میشود و در واقع تبدیل با حسن خواهد شد.

از محل فروش این زمین اولاً مبلغ ۱۰ میلیون ریال که از محل اعتبار عطیه ملوکانه باید بمعلمان علیل و ناتوان دبیرستان محمد رضا شاه رسیده بوده است بحساب مزبور برگشت داده میشود تا از منافع حاصله از آن بمعلمان کمک شود توضیحاً اضافه مینماید که این مبلغ يك ميليون تومان بانظارت کمیسیون ساختمانی ناظر بر مصرف ۰.۵/ سهم فرهنگ بمصرف ساختمان چندین دبستان خواهد رسید و از محل مال الاجاره آن بمعلمان واجد شرایط کمک میشود تا اصل مبلغ پیوسته باقی بماند.

پس از وضع این مبلغ بقیه آن که مبلغ زیادی نخواهد بود یعنی از يك ميليون تومان کسر خواهد شد حتی المقدور بمصرف تکمیل ساختمان دبیرستان محمد رضا شاه واقع در حادۀ کرج و یا بمصرف ساختمان چند دبستان خواهد رسید دبیرستان محمد رضا شاه مدرسه بزرگی است که مرکز تربیت معلم خواهد شد مساحت عرصه این مدرسه در حدود ۱۸۵۰۰ متر مربع است.

مساحت زیر بنا جمعاً ۲۲۸۰ متر مربع است علاوه بر کلاسها که در چهار طبقه واقع شده دارای آزمایشگاه نالاراجتماعات و تأسیسات بهداشتی مفصل است تا به حال ۲۲۰۰۰۰۰۰ ریال مخارج ساختمان شده و در حدود ۱۰ میلیون ریال دیگر برای تکمیل مدرسه لازم است و ۱۳۵۹۶۸۰ ریال طلب مقاطعه کار است. امیدوار است با فروش اراضی ضراب خانه این ساختمان که میتوان گفت برای تکمیل کادر معلم بسیار نافع است تمام پذیرد و مورد استفاده هموطنان عزیز قرار گیرد.

یکی از نمایندگان مرفوم فرموده اند اعلام فرمائید که وزارت فرهنگ در ارسال کتب شهرستانها تسریع کند چون سه ماه از سال تحصیلی میگذرد و هنوز کتاب ارسال نشده است (صحیح است)

رئیس - آقای مهندس والا بفرمائید.

مهندس والا - بنده بمناسبت وظیفه‌ای که دارم و مختبر کمیسیون بودجه هستم از این لایحه دفاع میکنم و استدعای بنده اینست که مسائل و مطالب بهمدیگر مخلوط نشود جناب آقای صادق احمدی مطلب بسیار مهمی را عنوان فرمودند این مبتلا به همه جاهت ولی ارتباطی با این لایحه ندارد در اینجا يك امر ساده بی است وزارت فرهنگ تشخیص داده است که يك مقدار زمین دارد يك ساختمانی دارد که مورد استفاده نیست بانک مرکزی هم خریدار این زمین است و معامله هم بین دو دستگاه دولتی انجام میشود و در اینجا توهم هیچگونه نیسوء استفاده‌ای در بین نیست و راجع باین لایحه اگر مطالبی جنابان آقایان نمایندگان دارند عنوان بشود براب مسموع تر و قابل توجه تر است والا در باره وزارت فرهنگ اگر خواسته باشیم صحبت بکنیم راجع بشکلاتش، راجع بگرفتاریهایی که در شهرستانها هست تصور میکنم که هم

در وقت دیگری باید در باره این مسائل صحبت کنیم و هم بسیار ضروریست. اما نه در اینجا اگر قرار بشود هر لایحه‌ای بیاید در اینجا مطرح بشود و مطالبیکه اصولاً ارتباطی با آن ندارد مورد بحث قرار بگیرد بنده فکر میکنم مجلس شورای ملی تا آخر دوره چهار ساله اش هیچ قسمی بر ندارد و متأسفانه یکی از نواقص عمده‌ای که در آئین نامه ما وجود دارد، یعنی آئین نامه داخلی ما همین مسائل است که يك لایحه‌ای مطرح میشود، بعد از صغری و کبری از اینطرف و آنطرف در باره اش صحبت میکنیم فقط صرف صحبت کردن است در صورتیکه بنده تصور میکنم اگر این اجازه را آقایان نمایندگان مرحمت بفرمایند لایحه‌ای که مطرح میشود در اطراف همان لایحه صحبت بشود مطالب زودتر حل و فصل شود بنده گمان میکنم یکی از مواد آئین نامه هم ناظر بر این مطلب باشد و الا عرض میکنم جناب آقای صادق احمدی بسیار فرمایش صحیحی فرمودند لازم هم هست وزارت فرهنگ هم باید بشهرستانها بیشتر توجه کند در کمیسیون بودجه و در جاهای دیگر هم صحبت شد و قول قطعی داده شد که در آینده هم بجای توجه بمرکز استانها و شهرستانها و شهر تهران دهات را مقدم بدارند این مطلوب و منظور ما است. اما این لایحه همانطوریکه عرض کردم موضوع انتقال يك قسمتی از زمینها و ساختمانها نیست که مورد احتیاج وزارت فرهنگ

نیست بیانات مرکزی، و بولی که از آنجا بدست میآید بنات آن مصارفی است که در لایحه معین شده است و خیال میکنم با توضیحاتیکه قبلاً در شور اول داده شده است و بعد با نظریاتی که آقایان عنوان فرموده اند و در کمیسیون فرهنگ و کمیسیون بودجه مطرح شد بنده تصور میکنم اشکالی دیگر نداشته باشد و موجب شود که این کار بهمه تعویق نیفتد.

رئیس - در کلیات شور آخر اگر نظری نیست رأی بگیریم؟ (گفته شد نظری نیست) بنا بر این باین لایحه باور فرقه رأی گرفته میشود.
(اسامی بانوان و آقایان بترتیب ذیل اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)
دکتر منوچهر کلالی - دکتر محمد سام - مهندس جلالی نوری - رضا مجد - دکتر یگانه - خواجه نوری -

حسنعلی منصور د کتر شفیع امین - د کتر مصباح زاده - موقر - مهندس والا - محمد باقر بوشهری - حسین معتمدی - محمدعلی مرتضوی - د کتر خطیبی - موسوی ما کوئی - د کتر جعفری - عباس روستا - اوزار - مصطفوی نائینی - د کتر مهندس ناصر بهبودی - د کتر امامی خوئی - د کتر مبین - د کتر ضیائی - حسام الدین رضوی - بانو ابتهاج - سمیعی - بانو د کتر دولتشاهی - بانو د کتر فرخ روپارسی - بانو شوکت ملک جهانبانی - بانو هاجر تربیت - د کتر باقر عاملی - قراچورلو - امیر احمدی - صائبی - رائی باغمیشه - احمد حقشناس - صائب - سیفی - د کتر پور هاشمی - د کتر ملک منصور اسفندیاری - بانو زهت نفیسی - د کتر بقائی یزدی - ابوالقاسم پاینده - د کتر قراگوزلو - عبدالمجید بختیار بختیار بها - ملک شاه ظفر - د کتر اعتمادی - فیلیکس آقایان - مکی فیضی - مهندس عطائی - عبدالمجید موسوی - د کتر جواد سعید - د کتر رهنوردی - مهندس معینی - ناصر کنگرلو - د کتر وحیدیا - سید محمد باقر نیری - امان الله ریگی - د کتر مرتضی قلی کیان - مهندس ارفع - د کتر هدایتی - فضل الله پروین - شاخوئی - کهنزاد البرزی - محمد علی محدث زاده - صفر لفظوی - مجید محسنی - مهر - ابوالقاسم پاک ذات - حسین غلام نیاکان - حسینعلی هیراد - د کتر نفی صاحب قلم - ویلیام ابراهیمی - سلطان احمدی - زرگرزاده حاج باغلو - ارسینجانی - باقر پزند - ضابطی طرفی - شفیی پور کرمانی - عیسی مبارکی - ساگینیان - کریم طهماسبی - حبیب الله امام مردوخ - فتح الله مافی - مهندس برومند - مهندس صائبی - د کتر یزدان پناه - روحانی - د کتر حاتم - سید محمود توسلی - د کتر فر بود - منوچهر پزشکی - د کتر موتقی - د کتر عدل طباطبائی - د کتر رضوانی - د کتر معتمد وزیری - د کتر محمد علی رشتی - شیخ الاسلامی - سید محمد میر هادی - اقبالی - سر تپ پور - امینی خراجی - حسین حسینی - حازقی - رسول پرویزی - ملک زاده آملی - میر افضل - نصرت الله بالا خانلو - بدر صالحیان - ابوالفتح جهانشاهی - حبیبی - میرزا ختائی قلمه جوقی - علی مرادی - حکمت یزدی - اولیاء میر اشرف متولی باشی - مهندس کیا - علی اکبر رهبر - کلانتر همزی - طالب زاده رود سری - مهندس انصاری - د کتر زعفرانلو - د کتر مدنی - مهندس پرویز بهبودی -

د کتر مهدی زاده - مهندس فیروز عدلی - مهندس مجتهدی - مهندس آصفی - مهندس آراسته - مهندس صدیقانی - مهندس مالک - مهندس معینی زند - د کتر شادمان - د کتر اسفندیار یگانگی - مصیب حکیمیان - فخر طباطبائی - د بهیم - نکوزاد - همایونی - د کتر سعید حکمت - رامبد - کاظم کورس - کشفی - د کتر غنی - فولادوند - نصیری - آموزگار - پورادی - نوربخش - بهادری - مرادی - جهانگیری - تبریزی - فهیمی - یعقوب تهرانی - اهری - زهتاب فرد - د کتر حکیم شوشتری - صدری کیوان - د کتر رضائی - مهندس ریاحی - ابراهیم کسرائی - مهندس کمانگر - سعید وزیری - احتشامی - مهندس جلالی - د کتر عدل - مهندس عباس اسدی - مهندس زر آور - مهندس زرنجانچی - د کتر نجیمی - نامنی - مهندس اخوان - تقی زند - مهندس پروشانی - نادر ادیب سمیعی - د کتر سامی راد - یغمائی کیهان - د کتر اسدی - سلیمانی کاشانی - ناروئی - مهرزاد - طباطبائی - رجائی - بلخان - کمالوند - صفی پور - د کتر صالحی چادکانی - موسوی کبیری - شکیبای نوبری - جاوید - اطیحی - د کتر الموتی صادق احمدی - مهندس مجید عدل - د کتر مهذب - جناب آقای مهندس ریاضی (آراء ماخوذه شماره شد ۱۶۳ و رقه سفید موافق و دو ورقه کبود مخالف و سه ورقه سفیدی اسم شماره شد) رئیس - لایحه فرهنگ با اکثریت ۱۶۳ رأی موافق تصویب شد (نمایندگان - مبارک است)

اسامی موافقین : د کتر غلام رضا عدل - د کتر سامی راد - عبدالحسین طباطبائی - احمد یغمائی کیهان - محمد باقر بوشهری - سلیمانی کاشانی - متولی باشی - د کتر رشتی - د کتر جعفری - خواجه نوری - آموزگار - د کتر مهذب - نامنی - مهدی تهرانی - فخر طباطبائی - هیراد - فهیمی - د کتر عدل طباطبائی - روستا - مهندس صائبی - احتشامی - کمالوند - زرگرزاده حاجی باغلو - مهندس برومند د کتر معتمد وزیری - مبارکی - مرادی - میر افضل - د کتر صالحی - مهندس عطائی - موسوی ما کوئی - د کتر یزدان پناه - د کتر بقائی یزدی - د کتر نجیمی - منصور - مهندس زرنجانچی - مهندس اخوان - د کتر هدایتی - مهرزاد - مهندس معینی - بانو د کتر فرخ روپارسی - د کتر قراگوزلو - پاینده - مهندس ارفع - د کتر فر بود - د کتر سعید حکمت - بانو شوکت ملک

جهانبانی - میرزا ختائی قلمه جوقی - ادیب سمیعی - مهندس انصاری - زهتاب فرد - د کتر مدنی - ابوالفتح جهانشاهی - مهندس معینی زند - د کتر یگانگی - بالاخانلو - پروین - قراچورلو - بانو هاجر تربیت - بانو د کتر مهر انگیز دولتشاهی - روحانی - مرتضوی - سر تپ پور - پاک ذات - ضابطی طرفی - صائب - بانو زهت نفیسی - د کتر ملک منصور اسفندیاری - مهندس جلالی - شفیی پور کرمانی - رضوی - کورس - د کتر غنی - کشفی - قاسم مرادی - اصغر باغمیشه - بانو نیره ابتهاج سمیعی - مهندس ریاحی - ریگی - رسول پرویزی - پورادی - سیفی - د کتر حاتم - ذبیحی سلطان احمدی - صفی پور - کسرائی - مهندس مجید عدل - د کتر مهندس ناصر بهبودی - د کتر شفیع امین - د کتر ضیائی - د کتر رضائی - حیدر صائبی - بهادری - پزند - د کتر ناصر یگانگی - مهندس صدیقانی - اوزار - موقر - د کتر امامی خوئی - صدری کیوان - مجید محسنی - مهندس والا - غلام نیاکان - کهنزاد البرزی - مهندس ریاضی - ملک زاده آملی - بختیار بختیار بها - طالب زاده رود سری - حسن تبریزی - کریم اهری - نیری - د کتر الموتی - د کتر اعتمادی - د کتر عاملی - ناروئی - رهبر - د کتر مهدی زاده - مهندس کیا - توسلی - حکمت یزدی - بدر صالحیان - د کتر حکیم شوشتری - امینی خراجی - شیخ الاسلامی - جاوید اولیاء - د کتر صاحب قلم - ملک شاه ظفر - ساگینیان - محدث زاده مهندس زر آور - مهندس پروشانی - شکیبای نوبری - منوچهر پزشکی - امام مردوخ - مهندس مجتهدی - مافی - د کتر موتقی - صالح شاخوئی - سر لشکر همایونی - د کتر کلالی - د کتر زعفرانلو - د کتر رضوانی - نصیری - مهندس اسدی سمیع - د کتر مرتضی قلی کیان - د کتر سام - میر هادی - سر تپ حکیمیان - فولادوند - د کتر پور هاشمی - عبدالمجید موسوی - د کتر شادمان - امیر احمدی - د کتر سعید - نوربخش - مهندس جلالی نوری - مهندس مالک - ویلیام ابراهیمی - اقبالی - حق شناس - زند لفظوی - مخالف - آقایان : صاهق احمدی - مهندس هوشنگ کمانگر - ورقه سفیدی اسم علامت امتناع - چهاربرگ

رئیس - آقای زمانی

زمانی (معاون وزارت فرهنگ) - وظیفه خود میدانم به نمایندگی از طرف جناب آقای وزیر فرهنگ از محضر شریف آقایان نمایندگان اظهار تشکر کنم و یقین دارم تصویب این لایحه طلیعه تصویب لوایح قانونی دیگری است که در راه پیشرفت فرهنگ و توسعه فرهنگ و رفع نواقص موجود مؤثر باشد (نمایندگان - انشاء الله) اما مشکلات و دردها زیاد است برای استحضار آقایان نمایندگان محترم عرض میکنم که بنده خدمتگذار ملت و دولت از هشت ماه پیش مشغول امضاء بودجه های تفکیکی شهرستانها بوده ام و هنوز تمام نشده یعنی اگر تصور فرمائید چقدر کاغذ من امضاء کرده ام نمیشود فکر کرد (یکی از نمایندگان - اثرش چه بود) اجازه فرمائید بنده عرضم را عرض کنم چرا اینکار را کردیم؟ برای اینکه يك بودجه واقعی در دست شهرستانها باشد که بمصرف برسد سال گذشته با همه این مشکلات در وزارت فرهنگ ده میلیون تومان صرفه جوئی شد امسال دیناری صرفه جوئی نخواهد شد یعنی بودجه را مطابق احتیاجات واقعیشان تهیه کرده ایم بودجه تفصیلی هر کجا روشن است اعتبارات بر سنلش چیست اعتبارات هزینه اش چیست اینها بعضی اینک امضاء میشود فوراً بمحل فرستاده میشود یعنی هیچ شهرستانی نیست در حال حاضر که بودجه خودش را دریافت نکرده باشد تنها بودجه ای که موجود است و هنوز امضاء نشده یعنی نصفش امضاء شده تهران است - بنابر این ما اول از شهرستانها شروع کرده ایم اعتباراتی که تقسیم شده و بشهرستانها و تهران داده شده بر اساس نیازمندی ها و تعداد دانش آموزان و جمعیت ها بوده است ، اگر ملاحظه فرمائید شهر تهران يك بودجه زیادی دارد باید حساب جمعیتش را هم فرمائید و بدانید چقدر محصل در شهر تهران مشغول تحصیل میباشند ، در سال جاری یکم تبه ۲۵۰۰ سیاهی دانش ، یکم تبه دیگر ۲۰۰ سیاهی دانش اعزام شده اند برای خدمت معلمی هیچکدام از آنها در تهران نبوده اند (یکی از نمایندگان - اینها کافی نیست) آقا اجازه فرمائید عرضم را تمام کنم ، از ۹۵۰ نفر فارغ التحصیل دانشسرای عالی و لیسانسهای مقید و فارغ التحصیلان فوق لیسانس یک نفر در تهران مشغول کار

نشده چرا؟ برای اینکه اینها تعهد داشته‌اند برای مدت ۵ سال بروند در شهرستانها خدمت بکنند. حتی افرادی که قبلاً آمده بودند تهران و مشغول تحصیل شده بودند و حقوقشان تهران منتقل شده بود بآنها ابلاغ شد با همه فشاریکه داشتند ابلاغ شد که چون شما از شهرستان مربوطه بمدت چهار سال حقوق گرفته‌اید و مدیون بآن شهرستان می‌باشید باید بروید در شهرستان خودتان خدمت کنید (نمایندگان - احسنت) بنا بر این تمام مراقبت برای پیشرفت کار شهرستانها شده است و البته از توضیحاتی که آقایان نمایندگان محترم میفرمایند بنده سهم خودم استفاده میکنم، راهنمایی میشود توجه بیشتری میکنیم. (نمایندگان - احسنت) در موضوع کتابهای درسی يك مشکل اساسی هست که باید بعرض برسانم کتابهای چهارساله اول ابتدائی همه ساله روی تعداد شاگردانی که مشغول تحصیل هستند باضافه يك بورس تأیسی درصد و یا چهل درصد چاپ میشود بنا بر این باید این توجه را کرد که ما حساب کردیم شاگردانی که کلاس اول بوده‌اند همه بکلاس دوم میروند و دومی‌ها هم همه بکلاس سوم میروند سوئی‌ها هم همه میروند بکلاس چهارم سی درصد هم باین رقم اضافه کرده‌ایم و کتاب فرستاده‌ایم. امیدوارم در توزیع دچار اشتباه نشده باشند ولی در حدود دو بیست هزار جلد کتاب که کسر بود مشغول چاپ می‌باشند و بزودی هم فراهم میشود ولی امیدوارم سعی کنیم آقایان راهی پیدا کنند، و ما هم راهی بتوانیم پیدا کنیم که بدانیم توزیع عادلانه و درست انجام

بشود. در مورد بیانات نماینده محترم جناب آقای صادق احمدی باینکه درس سقر نفت نیست ما که بودجه را بموقع ابلاغ کرده‌ایم حالا ممکن است فرهنگ سقر کسر اعتبار داشته باشد کاری نداشت يك تلگرافی میکرد دوسه هزار تومان پول بما بدهید ما این پول را که برای خودمان نگاه نداشته‌ایم، دو، سه هزار تومان میگرفت. ضمناً اینکه بعد از اینکه بودجه‌ها را تنظیم کردیم بنام متمم بودجه اعتباراتی بده شهرستانها دادیم، هر کس خواسته بود و البته حساب کردیم و مبلغی دادیم چون رسم بر این است که اگر يك قران لازم داشته باشد يك تومان تقاضا بکنند بنا بر این ما نا آنجائی که بودجه اجازه میداد برای آنها در نظر گرفتیم اگر سقر هم با کسر اعتبار سوخت مواجحه است بنده چشم همین فردا صبح حواله میکنم. (نمایندگان - احسنت) بنده بیش از این وقت نمایندگان محترم مجلس را نمیگیرم اگر فرمایشی داشته باشند مرقومه‌تان رأی الله زیارت میکنم و در مقام رفع نواقص حوزه‌های انتخابیه‌تان برمی‌آیم (احسنت - آفرین)

۷- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت نه صبح روز یکشنبه و دستور ماده واحده دولت راجع بتصویب نامه‌ها خواهد بود.

(مجلس در ساعت ۱۱ و بیست و پنج دقیقه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **مهندس عبداللہ ریاضی**